

Høringsvar til Energistyrelsens udkast til plan for program EnergiØ Bornholm

EnergiØ Bornholm projektet skal stoppes og flyttes til Nordsøen, kun sådan kan vi redde Bornholm og vores natur.

Miljøvurdering af udkast til Plan for Program EnergiØ Bornholm skal kasseres og om nødvendigt revurderes og skrives om.

Det er et materiale der er fyldt med fejl og manipulerende udsagn og jeg kan her nævne nogle af dem.

I skriver:

En del af planområdet ligger inden for kystnærhedszonen

Det er i bedste fald vildledning. Sandheden er at 99 procent af planområdet ligger inden for kystnærhedszonen.

Er det planen at alle transformatorstationer og energiparker der skal bygge i hele Danmark alle skal ligge i kystnærhedszonen. I så fald kan kystnærhedszonen lige så godt afskaffes fordi så ødelægges de kystnære områder overalt i Danmark.

Hvis det ikke er planen i resten af Danmark, så skal det heller ikke gøres på Bornholm og derfor må og skal transformatorstationen flyttes så den kommer til at ligge 3 km fra kysten.

I skriver:

Samlet set vurderes sårbarheden af landskaberne ved planområdet for højspændingsanlæg på Bornholm derfor at være medium, idet landskabet i dag består af landbrugsarealer, som allerede rummer tekniske anlæg. Planområdet for landkabler er beliggende i kystnærhedszonen og derfor har landskabet generelt en høj sårbarhed.

Det passer ikke. Hele højspændingsanlægget og landkabler ligger i kystnærhedszonen og ligger derfor i et landskab med høj sårbarhed.

I skriver:

Det vurderes, at Plan for Program EnergiØ Bornholm kan vedtages og at projekter omfattet af planen kan realiseres uden at medføre væsentlige indvirkninger på havet og på land, hvis de anviste afværgeforanstaltninger implementeres. Dog vil højspændingsanlæggene med deres omfang og størrelse være meget synlige tekniske elementer i landskabet og den visuelle påvirkningsgrad er derfor høj. Der skal derfor tilplantes rundt om anlægget eller udføres terrænreguleringer, hvor det er muligt for at reducere den visuelle påvirkning. Det kan ligeledes ikke afvises at havvindmøllerne med deres omfang og størrelse vil medføre en væsentlig visuel forandring af kystområderne på Bornholm.

Det er i bedste fald noget vrøvl og i værste fald manipulerende bestillingsarbejde.

Det kan ikke på samme tid medføre væsentlig visuel forandring af kystområderne på Bornholm og ikke medføre væsentlige indvirkninger på havet og på land.

I skriver om manglende viden og usikkerheder og jeg er sikker på der kan tilføjes mange flere punkter til dette afsnit som f.eks. ting man kan læse om i bogen "Mørkemanifestet".

Mørkemanifestet handler om den dominoeffekt, der finder sted, når lyset er tændt døgnet rundt: insekter, der ikke formerer sig, fugle, der blændes og forvirres, sultne flagermus, der venter forgæves på et natligt bytte. Og mennesker, hvis hormoner og mentale velvære tvinges ud af kurs.

Et andet vigtigt emne er lavfrekvent støj

Studier, fra forskere verden over, viser, at infralyd og lavfrekvent lyd skaber helbredsproblemer, som er påvist blandt befolkningsgrupper udsat for lavfrekvent støj og infralyd.

Endnu engang må jeg sige at der ikke er sammenhæng mellem jeres konklusion og indholdet i rapporten og jeg undrer mig over at I skriver at planen kan realiseres uden at medføre væsentlige indvirkninger på havet og på land når der samtidig er masser af manglende viden og usikkerheder.

Noget andet der mangler i kapitel 8 om manglende viden og usikkerheder er påvirkningen af de mennesker der bor i området. Vi må da også være en del af det miljø som I skriver om.

Det er som om I skriver om et område hvor der ingen mennesker bor men det gør der. Der er faktisk en hel del huse og ejendomme i området og vi fik vores liv ødelagt den dag det blev offentliggjort hvor bruttoområdet til transformatorstationen blev udpeget.

I har planlagt at lægge transformatorstationen helt tæt op ad en række huse på Søndre Landevej og Limensgade helt uden hensyn til disse huse og ejendomme. Det er simpelthen ikke i orden.

Husene tæt på transformatorstationen kan ikke sælges og kreditforeningerne vil ikke låne penge ud til folk i området så vi er stavnsbundet og vores friværdis er væk.

Det skriver I ikke noget om og det må være fordi I er aldeles ligeglade med menneskene på Bornholm og i særdeleshed os der bliver naboer til transformatorstationen og hvad der ellers skal bygges af ulykker i området.

I mangler at undersøge og skrive om de psykiske påvirkninger af os der bor i området og hvordan vi påvirkes i årevis af hundredvis af spørgsmål og usikkerheder der er nu i vores liv pga. Energiø Bornholm og har været der siden offentliggørelsen af placeringen af bruttoområdet for landanlægget.

Vi kan som sagt ikke låne penge til forbedringer på vores huse, vi kan ikke sælge vores huse, vi har i det hele taget fået ødelagt vores livsglæde og vi er fanget i en helt urimelig situation.

Vi har købt vores huse for at bo i den natur og de omgivelser vi har nu og ikke for at bo i et industriområde som det skal forvandles til. Energinet og regeringen har stjålet den opsparing vi havde i vores huse og ejendomme.

Vi vil forsætte med at kæmpe imod Energiø Bornholm indtil projektet bliver stoppet eller vi får kompensation svarende til det vores huse er faldet i værdi.

Vi er udsat for en skandaløs behandling af Energinet, den Danske stat og Bornholms kommune og alle vasker hænder og skyder skylden på andre.

I skriver:

Det kan ligeledes ikke afvises at havvindmøllerne med deres omfang og størrelse vil medføre en væsentlig visuel forandring af kystområderne på Bornholm.

Det burde være strafbart at skrive sådan noget vrøvl i et dokument der er med til at ødelægge Bornholms natur og fremtid som ferieø.

Rapporten er fyldt med fejl og konklusion og resume passer ikke med det der står i rapporten.

Det virker som om I regner med at politikerne kun læser konklusionen og så er den klaret.

Det er nu at politikere i folketinget og på Bornholm skal vågne op fra den hypnose agtige tilstand som Green Power Denmark har fået dem til at være i.

Bornholm bliver ødelagt af energiø projektet og det hele er sat i gang uden at Bornholms befolkning er blevet hørt.

En havvindmøllepark 15 km syd for Dueodde er ødelæggende for Bornholm og vores natur og på lang sigt vil vores evne til at tiltrække udenlandske turister forsvinde.

Bornholmske politikere tror at energiøen vil give os mange penge og en masse arbejdspladser. Jeg tror ikke på noget af det, og de eksisterende virksomheder på Bornholm har i forvejen svært ved at skaffe den nødvendige arbejdskraft.

Energinet og energi-sektoren er helt ligeglade med den Bornholmske økonomi og hele projektet kan komme til at give et stort underskud og så får Bornholm alligevel ingen penge.

Prøv at foreslå Jyderne at placere en havvindmøllepark 15 km fra Skagen så ved jeg godt hvad svaret bliver. Jyderne vil nemlig ikke have deres natur ødelagt.

Nordsøen er det eneste rigtige sted at placere de gigantiske havvindmølleparker som her kan ligge 80 km fra kysten. Det er lidt længere end afstanden fra Bornholm og til den Tyske havvindmøllepark Arkona. Møllerne er synlige men kun i klart vejr og tættere skal de ikke på land hvis vi skal undgå støjgener og anden forurening.

Nordsøen har mere blæst og ikke nær så mange fugle træk-ruter og er bla. derfor perfekt til havvind.

Nordsøens arealer er kæmpestore i forhold til havområdet syd for Bornholm og der kan stilles 40 gange så mange havvindmøller op.

Jeg tænker at Energiø Nordsøen må være ca. 40 gange så vigtig at realisere som Energiø Bornholm.

Derfor skal Energiø Nordsøen bygges først og så hurtigt som muligt.

Flyt Energiø Bornholm til Nordsøen og fred Bornholm og havet rundt om for energi industri.

Hvad er årsagen til at Energiø Nordsøen er stoppet?

Det virker nærmest surrealistisk!

Det kan undre meget at Energinet kan ekspropriere jord (eller true med det) til dette projekt som delvist skal betales af Tyskland.

Hvis der er retfærdighed til, burde projekter der helt eller delvist finansieres af fremmede stater eller store udenlandske firmaer, ikke kunne gøre brug af § 73 i grundloven vedr. ekspropriation.

Det bør Danske domstole undersøge og det samme bør EU domstolen.

Indsendt af:

Torben Westh Jensen

Søndre Landevej 110

3720 Aakirkeby

Tlf. 51339932

Herunder uddrag fra sidste høringsvar med rettelser som stadig er gældende og aktuelt:

Landanlægget til energiø Bornholm med den foreslåede placering syd for Aakirkeby bliver en miljø katastrofe for området og vil forvandle fantastisk natur og god landbrugsjord til et kæmpe industri område.

Det udpegede område Nord for Søndre Landevej mellem lilleå og læså mener jeg er en forkert og uacceptabel placering af landanlægget til energiø Bornholm.

Kommunen har skrevet: arealet er valgt fordi det ligger tæt på kysten.

Til borgermødet d. 29 november 2021 talte jeg med Marian Kaagh fra Energinet og hun fortalte at landanlægget skulle ligge 3 km fra kysten.

Jeg spurgte hvorfor det skulle det og fik at vide af Marian Kaagh at det var pga. kystnærhedszonen at der iht. Planloven ikke må bygges anlæg der ikke er afhængig af kystnær placering.

Jeg mener ikke landanlægget til havvindmøllerne syd for Bornholm er afhængig af kystnær placering og det mener Energinet heller ikke.

Placeringen af anlægget kan sagtens være 3 km fra kysten og det regnede energinet også med fra starten.

Det kan ikke være rigtigt at der kan gives dispensation for byggeri i kystnærhedszonen på den baggrund. Hvis det bliver tilfældet vil jeg klage over den dispensation.

Hvis det endelig var sådan at det var nødvendigt at landanlægget skulle ligge tæt på kysten så ville en placering på Raghhammer eller vest for Sose odde være både billigere og bedre.

Raghhammer skydeterræn kan alligevel ikke bruges til at skyde ud over havet, når der kommer en masse vindmøller op.

Kommunen skrev: Arealet er valgt fordi der er egnede kyststrækninger i nærheden. Det er i bedste fald noget vrøvl. Kablerne skal i land ud fra hvor vindmøllerne er placeret og dengang det var meningen at placere havvindmøllerne på vestkysten skulle kablerne selvfølgelig i land der. Det er simpelthen ikke et argument der holder.

Kommunen skrev: Arealet er et af de fladeste på Bornholm, hvilket gør det særligt egnet til opstilling af et højspændingsanlæg.

Det passer ikke.

Et helt fladt område på Bornholm, ovenikøbet omgivet af eksisterende skov og kortere afstand til Rønnes industriområde og et evt. PTX anlæg, er **Blemmelyng** som er omgivet af Knudsker plantage.

Kommunen skrev: Desuden er der relativt få ejendomme og få begrænsninger som fx. fredninger, beskyttet natur og lignende på arealet.

Det passer heller ikke.

Der er færre ejendomme i Knudsker plantage og fredninger og beskyttet natur er I jo alligevel ikke bekymrede for, da regeringen desværre arbejder på at fjerne noget af den lovgivning som beskytter vores natur.

I det hele taget er det stærkt bekymrende at der arbejdes på at fjerne lovgivning der beskytter natur eller give dispensation herfor.

Jeg er klar over at vi står i en energikrise bla. pga. krig i Ukraine men vi taler om anlæg der skal eksistere i rigtig mange år og vi er i gang med at ødelægge endnu mere af vores natur.

Det kan undre at det altid er naturen der må betale for vores overforbrug og intensive udnyttelse af alt muligt.

Planloven og andre love som beskytter vores natur er lavet fordi vi ønsker en langsigtet udvikling af vores land, altså noget der gælder i rigtig mange år og ikke noget der skal ændres fordi der er uro i verden.

Det kan også undre at vores regering kan slippe afsted med at fjerne så vigtig lovgivning.

Er deres motto måske: uden lov skal land bygges ?

Kommunens argumenter for den udpegede placering af landanlægget holder simpelthen ikke og jeg kan tilføje disse argumenter **imod** den udpegede placering:

- Området er højt beliggende og giver ingen mulighed for at skjule høje bygninger.
- I ødelægger noget af Bornholms bedste landbrugsjord.
- Alle turister der skal til de store sommerhusområder skal køre lige forbi det kæmpe transformatoranlæg og det vil give et dårligt indtryk af det der skulle være en ferieø.
- I ødelægger Bornholms turisme for dem der vil have natur.
- Der er ingen eksisterende skov i området som kunne hjælpe til med at skjule det grimme anlæg.
- Ødelæggelse af Læs-åen.
- Ødelæggelse af Risebækken der bliver tørlagt hvis grundvandsspejlet sænkes.
- I land føring af kabler vil ødelægge kysten syd for landanlægget som er helt unik med farvet ler og et rigt dyreliv som indtil nu har levet i fred.
- Vindmøllerne i området vil generes af landanlægget og få reduceret effektivitet.
- Området er aldeles uegnet til placering af et PTX anlæg som skal ligge i et industri område i Tyskland.

Hvis transformator anlægget absolut skal ligge på land er eneste mulighed for at skjule anlægget at bygge 10-15 meter høje jordvolde hele vejen rundt om det og tilplante med træer og buske på siden og toppen af voldene. Det kan hjælpe med at skjule anlægget og reducere støj og lys gener.

Placeringen skal være så langt fra havet og Søndre Landevej som muligt mod nordvest.

Der skal forhåbentlig ikke bygges store PTX anlæg på Bornholm men hvis der skal bør de placeres i nærheden af Rønne sådan at de meget store mængder brint eller ammoniak kan pumpes direkte ud i skibe der kan lægge til i Rønnes store industrihavn eller ud til bunkerhub vest for Rønne.

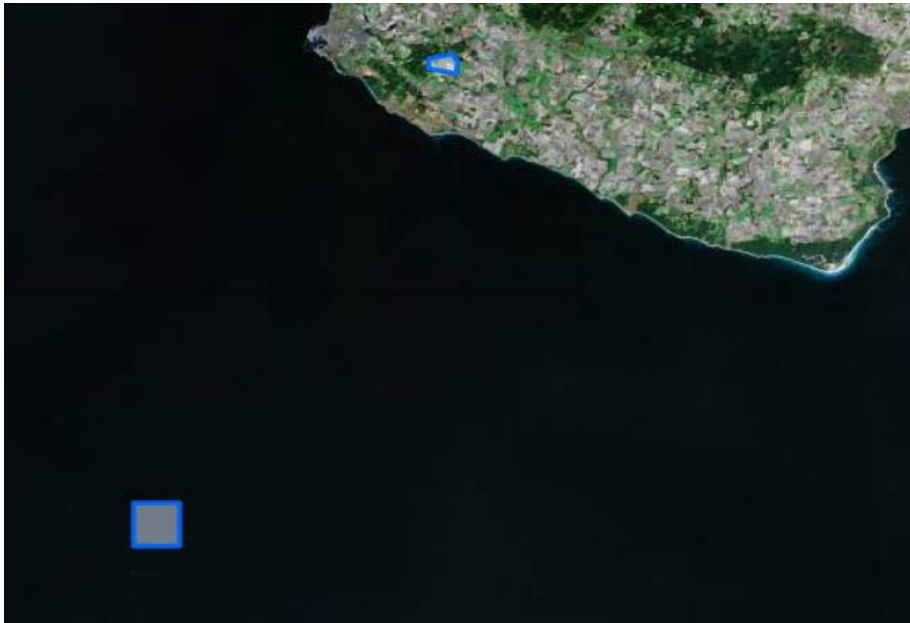
Jeg mener Bornholm skal presse på for at landanlægget skal minimeres. Kablerne fra den tredjedel af vindmøllerne der skal levere strøm til Tyskland kan trækkes direkte til Tyskland så kan Tyskerne selv lave transformatorstation eller tilkoble til den de har til Arkona havvindmølleparken.

I stedet for en transformatorstation på Bornholm skal den bygges på platforme ude i nærheden af vindmøllerne hvor hver platform kan omforme strømmen fra et antal vindmøller og sende den som højspænding ind til land i Danmark eller Tyskland.

Jeg mener at transformatorstation og PTX anlæg skal bygges på platforme mindst 40 km fra Bornholms kyst.

Forslag til bedste placering af landanlæg:

- 1) 40 Km fra kysten syd for Bornholm på en kunstig ø ligesom i Nordsøen

- 2) Blemmelyng omgivet af Knudsker plantage

- 3) Raghammer som i forvejen er statens ejendom

Jeg tænker at man med et høringssvar kan gøre indsigelser og sige nej til et plan forlag og man kan komme med ideer til hvordan noget skal bygges eller anlægges.

Hvis man ikke gør indsigelser eller skriver høringssvar så siger man i princippet ja til planerne.

Men hvad er det man siger ja eller nej til ?

Hele dette kæmpestore projekt (eller eksperiment) er meget kompliceret og det er svært at se eller forstå hvor stort anlægget skal være.

Der er som udgangspunkt tale om havvindmøller til 2 gigawatt men der undersøges og laves forarbejdet til 3 gigawatt og nu tales der om 3,8 gigawatt.

- Hvor mange gigawatt taler vi om når gravemaskinerne skal i gang om 2 år ?
- Hvad betyder det for landanlægget - bliver det så dobbelt så stort eller 3 gange så stort ?
- Hvor skal et PTX anlæg ligge, hvis der skal laves sådan et og hvor farligt er sådan et anlæg ?

Jeg har kunne læse mig til at ulykker med ammoniak har krævet mange menneskeliv i tidens løb fordi ammoniak er eksplosivt, ætsende og giftigt.

I 2005 døde 38 mennesker da en bus kolliderede med en ammoniak tankvogn og der er flere eksempler i linket herunder.

<http://www.studstrup.dk/gammel-studstrup/index6ce1.html?id=179>

Sådan et anlæg kan jeg ikke være nabo til så er jeg nødt til at flytte fra Bornholm.

Hvor mange skal flytte fra Bornholm før kommunen og politikerne vågner op og ændrer holdning ?

Hvis mange flytter fra Bornholm og mange turister fravælger Bornholm engang i fremtiden pga. disse store industrielle anlæg i havet og på land, så er det for sent at tænke sig om. Så er Bornholm ødelagt.

På en transformatorstation i den størrelse der planlægges kan der også forekomme eksplosioner pga. den voldsomt store strøm styrke og hvis man placerer et PTX anlæg ved siden af så leger man i den grad med ilden.

Hvis der er tale om ammoniak så ligner sådan et anlæg et olieraffinaderi og det er særdeles grimt og noget der ikke passer ind noget sted på Bornholm ud over industriområderne eller Rønne havn.

Det er meget populært at bruge forkortelser som PTX o.lign. og når man kalder det for grøn energi så kan alt lade sig gøre og vi glemmer at der er tale om meget farlige kemiske stoffer og komplicerede processer med mange fejlmuligheder.

Pointen er, at vi ikke ved hvad vi siger ja til, hvis vi ikke gør indsigelser og vi er i gang med at skrive en blanco check til staten hvor vi ødelægger store natur områder på land og i havet og til gengæld får vi en masse gener i form af ødelagt udsigt, støj, lys, magnetfelter, eksplosions fare, forgiftnings fare mm.

Derfor er vi nødt til at vide **nu** hvilke planer der er med PTX og andre industri anlæg.

Jeg foreslår at høringen udsættes indtil der er en samlet plan for det hele med størrelser på alt inklusive vindmølle højde, landanlæg størrelse på det endelige anlæg og PTX raffinaderi mm. Samt placeringen af PTX anlægget og andet industrielt anlæg.

Den nuværende metode er salami eller elastik i metermål, vi aner ikke hvor vi ender og det er i bedste fald en betænkelig og i værste fald en uhæderlig fremgangsmåde.

Jeg mener at Energiø Bornholm projektet skal nedskaleres til højst 2 gigawatt og vindmøllerne skal mindst 20 km fra land hvis vi skal undgå at ødelægge Bornholm og der er hårdt brug for at projektet afgrænses permanent så det ikke kan ændres hver gang der laves en aftale i folketinget.

Det er på tide at se i øjnene at havvind energi ikke kan løse alle vores problemer og at der er brug for andre energiformer i fremtiden.

I har som myndigheder sagt og skrevet mange gange at det vigtigste ved denne proces er at der sker en grundig borger inddragelse og at I vil i dialog med os og at I vil lytte til os.

Hvis det skal give mening, så er I nødt til at lade os få indflydelse og ændre i de planer der er lagt, ellers giver høringer og borger inddragelse ingen mening.

Indsendt af:

Torben Westh Jensen

Søndre Landevej 110

3720 Aakirkeby

Tlf. 51339932

Herunder kopi af to breve til Borgmester Jacob Trøst vedr. Samlet plan for energiø Bornholm

Der findes stadig ikke en samlet plan for Energiø Bornholm !

Hej Jacob,

Vi er glade for i borgerforeningen at der nu bliver lavet en samlet plan for energiø Bornholm med arealer der kan rumme de forskellige anlæg der kommer i den nærmeste fremtid.

Vi er klar over det er en svær opgave at planlægge placeringen af store industriområder på Bornholm men vi mener det er absolut nødvendigt og vi vil gerne deltage i arbejdet.

Det vil forhåbentlig give os alle lidt ro at vide hvordan Bornholm skal udvikle sig og det kan forhåbentlig også lægge lidt låg på unødige spekulationer.

Pt. er det planen at transformator anlægget skal ligge syd for Aakirkeby i det af energinet udpegede område. Denne placering mener vi skal genovervejes hvis der viser sig nye forhold i planlægningen af f.eks. PTX anlægget.

Det er meget belastende for os, i og omkring området syd for Aakirkeby og vi er alle udfordret med udsigt til markant tab af ejendomsværdi og livsglæde.

Lige nu er vores økonomi et stort spørgsmålstejn da vi ikke kan sælge husene i området.

Det er også sådan at mange af os ikke ved om vi skal investere mere i vores huse med denne uvished og derfor står tiden lidt stille syd for Aakirkeby.

Derfor vil vi kraftigt opfordre dig og resten af Bornholms politikere til at finde et andet sted at bygge PTX anlæg. Vi er som sagt under et voldsomt pres pga. transformatorstationen og vi kan ikke klare flere industri anlæg syd for Aakirkeby, hvis vi skal have noget natur tilbage.

Det er simpelthen ikke i orden hvis alle industrielle anlæg vedr. energiø Bornholm placeres syd for Aakirkeby. Andre dele af Bornholm bliver nødt til at hjælpe med at bære byrden af energiøen.

Der tales om at transformatorstationen skal bygges og anlægges sådan at der tages hensyn til vores natur og at den bliver så lidt synlig som muligt. Danmarks naturfredningsforening mener oven i købet at området kan blive attraktivt.

Vi er glade for der gøres noget for at lave et pænt transformator anlæg og derfor vil det være helt forkert at bygge et PTX anlæg ved siden af med en masse rør og tanke samt rygende skorstene.

I den samlede plan for energiø Bornholm ser vi gerne at der afsættes plads også til fremtidige anlæggelse af energi tunge virksomheder der måske vil flytte til Bornholm.

Placering af energi tunge virksomheder vil vi også bede jer om at placere et andet sted på Bornholm end syd for Aakirkeby.

Det kunne måske være store internet firmaer som f.eks. Google og Facebook og sådanne anlæg vil formentlig også kræve en del plads. Måske kan man finde inspiration fra andre dele af landet mht. plads behov sådan at den samlede plan for energiø Bornholm bliver fremtidssikret i 20-30 år.

Vi har læst lidt om eksisterende og kommende PTX anlæg rundt omkring i verden og vi bider mærke i at mange af disse anlæg er placeret ved havet således at f.eks. brint og ammoniak kan pumpes direkte ud på skibe enten som brændstof eller til transport.

Noget andet vi har lagt mærke til, er de tal der nævnes. Her er et link til en artikel fra Ørsted som beskriver et anlæg i Holland:

<https://orsted.com/da/media/newsroom/news/2021/03/451073134270788>

Her nævnes der en produktion af brint på 100.000 ton brint pr. Gw havvind. Dvs. vi på Bornholm kan komme op på at producere ca. 380.000 ton brint pr. år.

Hvis CIP også starter op med havvind øst for Bornholm kommer vi måske op på det dobbelte i brint eller ammoniak produktion.

CIP's anlæg øst for Bornholm bliver sikkert heller ikke det sidste og der kommer formentlig også udvidelser af havvindmølle parkerne senere hvilket yderligere vil øge brændstof mængderne til eksport.

Vi tror ikke det vil være muligt eller hensigtsmæssigt at transportere denne mængde grønt brændstof med lastbil og en lang rørforbindelse vil have en række ulemper med mulighed for lækage pga. fejl eller sabotage med potentiel forurening til følge.

Disse grønne brændstoffer skal formentlig bruges til skibe og ellers skal de transporteres med skibe væk fra Bornholm.

De store skibe såsom tankere og containerskibe kræver større havdybde end vi har syd for Bornholm og derfor tror vi ikke det vil være hensigtsmæssigt med udskibning herfra.

Umiddelbart vil området vest for Bornholm eller Rønne være det bedste bud på en grøn tankstation for store skibe og derfor bør PTX anlægget placeres ved Rønne eller vest kysten.

Efter byggeriet af havvindmølleparkerne rundt om Bornholm og i resten af Østersøen står vi tilbage med en stor industrihavn i Rønne og den kunne måske bruges som tankstation eller udgang til bunkerhub.

Det samme kunne måske foregå i Nexø da der også her er dybere vand end syd for Bornholm.

Nexø har dog ikke så stor industrihavn som Rønne og Nexø ligger længere fra de store skibes hovedvej.

Vi synes som sagt det er godt at få en samlet plan for energiø Bornholm sådan at vi kan forholde os til hvordan Bornholm skal se ud i fremtiden og så vi undgår at Bornholm ødelægges lidt ad gangen uden at nogen kan se den store sammenhæng.

Borgerforeningen energiø Bornholm vil gerne deltage i udviklingen af energiø Bornholm og være med i beslutningsprocesserne hvis I vil have os med.

Det tror vi vil kunne give mere "ro på bagsmækken" men det kræver at vi får indflydelse og det kræver at vi får løst opgaven med erstatninger for værditab for naboerne til transformatorstationen.

Mvh Torben Westh Jensen

Medlem af Borgerforeningen Energiø Bornholm

Hej Jakob,

Tak for fremsendte, jeg er glad for at du kæmper sammen med os naboer med at få erstatning for tabt ejendomsværdi og dermed retfærdighed.

Jeg og borgerforeningen vil fortsat kæmpe for at folketinget skal revidere VE-loven om vindmøller og solcelleparker så den kommer til at omfatte store transformatorstationer, ptx-anlæg, biogas anlæg, og lignende energi industrielle anlæg.

Dernæst skal VE-loven revideres så vi sikrer at naboer op til 1,5 – 2 km fra energi anlæg får en erstatning som svarer til det tab vi får på vores ejendomme. Det tror jeg ikke VE-loven gør på nuværende tidspunkt.

Vi er ikke interesserede i at tjene på denne erstatning - vi ønsker kun at få det vi mister i tabt ejendomsværdi.

I mit eget tilfælde står vi til at miste mindst 1 million i tabt ejendomsværdi og måske mere og det er selvom vi bor 600 meter fra det kommende anlæg.

Det er penge der enten forsvinder fra vores friværdi som er opsparing til vores alderdom eller også er det penge som vi kommer til at skylde ekstra i banken. Det er et tab som vi ikke har kunnet forudse og det er ødelæggende for vores retssikkerhed.

Denne situation er faktisk ved at ødelægge vores liv og hvis der ikke snart kommer en løsning, tror jeg at nogle af os naboer vil komme i problemer som skilsmisser og andre ulykker. Det påvirker vores trivsel og vi overvejer at flytte fra Bornholm hvis vi kan få solgt ejendommen. Det er alt sammen et resultat af det overgreb vi føler vi bliver udsat for. Det skriver jeg ikke for at lave drama men det er faktisk desværre sandt.

Det er som sagt selvom vi bor 600 meter fra anlægget og jo tættere man kommer anlægget jo værre bliver vores situation.

Jeg har kunnet læse at kommunen ikke er tilfreds med placeringen af anlægget og at I foreslår at energinet skal opkøbe husene der ligger ved Søndre Landevej.

Det er udmærket at I vil tage hensyn til disse huse men det drejer sig kun om 5 huse ved søndre Landevej og så må jeg spørge om hvad der så skal ske med husene på den anden side af Søndre Landevej ?

Her ligger der 4 – 5 huse som kommer til få et lige så højt tab af ejendomsværdi og det samme gælder de 9 huse og ejendomme der ligger langs med Limensgaden.

Problemet er at der faktisk ligger mange huse i området og der er derfor mange hensyn der skal tages og mange der skal have erstatning. Bla. derfor er placeringen af landanlægget forkert.

Det kan hurtigt blive noget rigtigt rod når kommunen går ind og vælger nogle huse til og nogle fra i forhold til hvem der skal eksproprieres. Der vil fortsat være nogle der føler sig virkelig dårligt behandlet så længe lovgivningen om erstatning ikke er på plads.

Derfor er den eneste løsning for mig at se at der laves den lovgivning der skal sikre at vi får en retfærdig behandling som naboer til energi anlæg og det skal være helt ud til mindst 1,5 – 2 km fra anlæggets areal. Eller så langt som muligt.

Når vi har denne lovgivning kan man med erstatningen, sælge sit hus til den nye lave pris det så har med den "nye" beliggenhed og så kan man enten flytte eller blive boende men uden at miste sin opsparing. De fleste af os der bor i området er almindelige mennesker med normale lønninger og det har taget os mange år at spare vores friværdis op som vi gerne skulle leve af som pensionister.

Unge mennesker der lige har etableret sig, står i den situation at de får en stor ekstra gæld hvis de får brug for at sælge deres hus. Det er på samme måde helt urimeligt og uretfærdigt.

Jeg mener som jeg tidligere har sagt og skrevet, at placeringen af landanlægget er forkert og den tager ingen hensyn til boliger og dermed de mennesker som bor i området.

Dernæst er placeringen valgt uden hensyn til vand indvindingsområdet for Risebækken.

Jeg ved at det mest populære forslag fra Energinet for tiden, er sprækkedalsprojektet hvor Risebækken skal indbygges i anlægget og at denne sti skal laves til en turistattraktion.

Jeg synes det er langt ude at tro vi kan gøre det attraktivt at gå en tur midt inde i en kæmpemæssig transformatorstation med hegn på begge sider og støj fra køleanlæg osv.

Der kommer sikkert mange kabler under stien med så store strømstyrker at der bliver nogle heftige magnetfelter som turisterne skal gå hen over. Så må vi ikke håbe magnetfelterne er så kraftige at de slukker for turisternes pacemakere og lignende.

Jeg er sikker på det kun kan tiltrække turister som nyhedens interesse og derefter vil turisterne hellere besøge vores rigtige natur og jeg tror sprækkedalsprojektet vil give flere problemer end fordele. En transformatorstation egner sig ikke til at være turistattraktion, det virker ærlig talt som en lidt for smart / desperat arkitekt-ide som slet ikke er gennemtænkt.

Jeg mener det er en dårlig ide og jeg er sikker på at det vil give Energinet en hel masse ekstra arbejde og udgifter når der skal etableres special dræning og specielle forhold for vandafledning fra tage og arealer som skal ledes ned til Risebækken. Det vil formentlig også kræve at Energinet bygger rensningsanlæg til vandet før det ledes videre under Søndre Landevej.

Sprækkedalsprojektet vil også gøre at der bliver ekstra fokus på Risebækken og der vil være mange eksperter som vil være klar med kritik hvis noget går galt og det vil fortsætte i mange år frem.

Hvis vi i stedet for genetablerede vandindvindings området til det engområde det engang var, så kunne det være med til at give noget rigtig natur tilbage til området som modvægt til den store transformatorstation.

Samtidig ville vi tage hensyn til 19-20 huse som ligger langs med Søndre Landevej og Limensgaden sådan at det stadig vil være muligt at bo i disse huse og erstatningerne vil blive reducerede pga. større afstand til anlægget.

I første omgang kunne kommunen lave en plan for genetablering af vandindvindingsområdet og så kan det gennemføres når finansieringen er på plads evt. sammen med Bornholmsk landbrug og andre interesserede.

Jeg vil foreslå at transformatorstationen lægges mod vest sådan som det ene forslag fra de eksterne arkitekter som vist her:

Et endnu bedre forslag kunne være at udvide området mod nord sådan at der kan blive plads til yderligere energi anlæg. Det har jeg prøvet at vise på tegningen nedenfor med de grønne linjer som naturgenopretning af Risebækken og de gule linjer som det nye areal hvor området udvides mod nord hvor der ligger langt færre huse.

Jeg mener der skal være større afstand fra anlægget til Søndre Landevej og at der skal laves høje jordvolde og plantes skov sådan at anlægget skjules og at støjgener for naboer minimeres.

Dette er særdeles vigtigt da det bliver uudholdeligt at bo et sted med en kontinuerlig støj og så bliver husene helt usælgelige.

Disse krav og ønsker er vi kommet med på arkitekt workshopsene men vi bliver endnu engang ikke hørt. DN har også forlangt at der laves høje jordvolde rundt om anlægget og især de høje bygninger.

I dette område står der vindmøller men de kan jo blive stående og ejeren kan få kompensation hvis han mister lidt strømproduktion pga. bygningerne.

Det er hensynet til en person (vindmølle ejer) i forhold til måske 20 huse og ejendomme. Hvis vi siger der bor 4 personer i hvert hus er det altså hensyn til 80 personer i husene langs Søndre Landevej og Limensgaden.

I denne øvelse som jeg har lavet med at udvide området er det også gået op for mig hvor svært det er og hvor lidt plads vi har på syd Bornholm.

Længere mod vest, nord for Søndre Landevej kommer der endnu et vandløb og mod øst er der Læsåen.

Hvis vi skal overholde planloven skal anlægget ligge 3 km fra kysten og så der vi oppe ovenfor solcelleparken ved Kalby.

Man kunne overveje at flytte hele transformatorstationen og erhvervsparken op ved siden af Biogas anlægget. Så kan planlove overholdes og selvom der er lidt længere at grave kabler ned vil jeg lige minde om at transformatorstationen i Endrup ligger 25 km fra havet.

De andre placeringer vi har foreslået er udenfor Rønne i et stort industri område eller Blemmelyng hvor det kunne ligge i skjul bag eksisterende skov. En placering i nærheden af Rønne ville give fordele med transport af Brint eller ammoniak til Rønne havn i en rørledning.

Dette er for mig at se den rigtige placering af ptx-anlæg både i test størrelse og fuld skala.

Placeringen i nærheden af Rønne vil også give en fordel med at kunne bruge overskudsvarmen i Rønnes fjernvarmeanlæg.

En anden foreslået placering af transformatorstationen var vest for Sose odde helt ned til kysten. I dette område ville vi ikke genere nær så mange huse og mennesker og det ville være nemt for Energinet at føre kablerne i land.

Jeg mener det er forkert at samle alle energi anlæg et sted da det vil gøre at den samlede erhvervs park vil blive så voldsom stor at bare størrelsen vil skade Bornholm. Det vil i øvrigt kræve at det hele bygges ved siden af biogas anlægget vest for Aakirkeby.

Jeg mener at hele Bornholm skal være med til at bære byrderne for energiø Bornholm og ikke kun syd Bornholm. Jeg tror du selv har sagt eller skrevet at vi må ofre os for den grønne omstilling, men hvis det kun er os på syd Bornholm der skal ofre os og I andre ikke vil have noget af det i jeres baghave så det mere et spørgsmål om at I ofrer os på syd Bornholm samtidig med at vi ingen erstatning får. Det kan vi ikke acceptere !

Der er brug for at vi tænker os rigtig godt om nu og træffe de rigtige beslutninger og der er brug for at tage hensyn til de mennesker der bor i de områder som påvirkes.

Hvis det kræver en ny høring for udvidelse af brutto området så er det bare at komme i gang.

Der er også brug for at træffe fornuftige og økonomisk rigtige beslutninger og ikke smarte arkitekt projekter som gør at energinet skal bruge ressourcer på at lave turist attraktioner og slås med vandløb. Det har de faktisk sagt at der slet ikke er lov hjemmel til at gøre så det undrer mig at de ikke siger nej til sprækkedalsprojektet.

Der har været snak om at vi skal tale med en stemme på Bornholm og det tror jeg kun kan ske hvis vi bliver enige om tingene på Bornholm med de interessenter der er.

Disse mange overvejelser der er om placeringer af anlæg kunne vi have gjort i et klimaråd på Bornholm hvor borgerforeningen og andre interessenter kunne deltage.

Vi kunne have fundet frem til den bedste placering af anlægget på Bornholm med en hel masse lokal viden om de forskellige områder og så kunne vi have forslået placering til Energinet.

Nu er det startet med at Energinet sammen med nogle få personer fra BRK har udpeget områder og planlagt det hele uden at der har været lokal opbakning. Det mener jeg har været en forkert proces.

Det var lidt forskellige input til den videre proces og jeg håber I vil lytte til det jeg og borgerforeningen har at sige. Jeg videre sender din mail og dette svar til bestyrelsen i borgerforeningen som måske også vil kommentere eller tilføje input.

Det kan være jeg bruger noget af indholdet her til et læserbrev i Bornholms Tidende.

Alle disse input håber jeg ikke kun bliver opfattet som modstand og jeg tror faktisk både BRK og Energinet med fordel kan lytte til dialogen.

Med venlig hilsen

Torben Westh Jensen

Søndre Landevej 110

3720 Aakirkeby